

Inleiding (wordt herschreven door de Lijsttrekker)

De wereld verandert in sneltreinvaart. De invloed van digitale revolutie is groter dan wie dan ook twintig jaar geleden voor mogelijk hield.

De digitale revolutie biedt grote mogelijkheden, maar kent ook gevaren. Aan de ene kant is het internet een vrijplaats voor nieuwe ideeën en creatieve en innovatieve ontwikkelingen, aan de andere kant staan burgerrechten zoals privacy steeds meer onder druk.

De traditionele politieke stromingen zijn ontstaan in de vorige eeuwen, maar waar de wereld is veranderd zijn hun ideeën dat niet. De gevestigde partijen bieden geen oplossingen voor de vraagstukken van de toekomst. De Piratenpartij doet dat wel. Wij hebben de kennis en ideeën om de mogelijkheden van de digitale revolutie te benutten en haar gevaren te beperken.

In dit verkiezingsprogramma schetsen wij onze visie op de democratie van de toekomst, de maatschappij van de toekomst en de economie van de toekomst.

Omdat er in Zuid-Holland een nieuw geluid nodig is.

Omdat iemand het moet doen.

Om jouw stem niet verloren te laten gaan.

Het Piratenwiel:

Het Piratenwiel schetst de uitgangspunten van de internationale Piratenbeweging.

- - **Privacy**
  - Van communicatie, identiteit, financiën, locatie, lichaam
  -
  - **Transparantie**
  - Wanneer je vertegenwoordigd wordt, heb je het recht vertegenwoordigers verantwoordelijk te houden. Bescherm klokkenluiders
  -
  - **Democratie**
  - Naar iedereen wordt geluisterd. Iedereen heeft hetzelfde recht om beleid te beïnvloeden
  -
  - **Humanisme**
  - Iedereen heeft dezelfde grondrechten op basale levensbehoeftes als onderdak, voedsel, zorg en onderwijs; ongeacht in welke omstandigheden je geboren wordt

Machtsspreiding

- **Rechtsstaat**
- Alle wetten worden getoetst op noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit en de effectiviteit wordt gebaseerd op evidentie

-
- **Duurzaamheid**
- Stimuleer hernieuwbare energie. De vervuiler betaalt via belasting terug aan de samenleving
-
- **Decentrale economie**
- Niet grote bedrijven, maar burgers maken de economie. Voorkom monopolisering.
-
- **Vrije kennisdeling**
- Vrije uitwisseling van kennis, kunst en cultuur zorgt voor innovatie en vergroot de waarde in de samenleving

1. De democratie van de toekomst

Het Nederlandse politieke systeem barst uit haar voegen. Mensen voelen zich niet vertegenwoordigd door 'hun' politici, het vertrouwen in politieke partijen bevindt zich op een dieptepunt en steeds minder mensen laten van zich horen bij de verkiezingen. De politieke status quo, waar politieke partijen naar binnen gericht het land besturen en slechts eens in de vier jaar verantwoording verschuldigd zijn aan de kiezer, is onaanvaardbaar. De Piratenpartij zet zich in voor een écht democratisch en transparant Zuid-Holland. Waar jouw rechten beschermd worden en je stem, ook na de verkiezingen, niet verloren gaat. Dat is de democratie van de toekomst.

1.1. Jouw democratie

Bewoners zijn vaak beter op de hoogte van lokale problemen, en daardoor beter in staat er passende oplossingen voor aan te dragen, dan politici. Daarom zet de Piratenpartij zich in voor lokaal georganiseerd bestuur met zoveel mogelijk input van bewoners.

Momenteel bedenken politici in het Provinciehuis welke problemen er spelen, bedenken politici mogelijke oplossingen voor die problemen en kunnen de bewoners van Zuid-Holland pas iets komen zeggen wanneer een onderwerp, wederom door politici, op de agenda is gezet. Deze schijninspraak, waarbij je pas iets mag

zeggen als politici al maanden zijn vastgeroest in een tunnelvisie, is onacceptabel. De Piratenpartij gelooft dat het anders kan en wil dat de provincie samen met haar inwoners beslissingen neemt.

De Piratenpartij wil online interactieve democratie inzetten om de inwoners van Zuid-Holland een stem te geven.

Via een laagdrempelig digitaal platform kunnen alle Zuid-Hollanders zelf onderwerpen aandragen voor de agenda van de Provinciale Staten. Hier kunnen ze ook over onderwerpen en mogelijke oplossingen discussiëren en stemmen voordat een onderwerp besproken wordt door de Provinciale Staten.

- *Interactieve democratie in de praktijk:*

- *In de hele wereld werken verschillende organisaties, politieke partijen en overheden met online democratie. In 2014 heeft*
- *de Piratenpartij er in Amsterdam West voor gezorgd dat interactieve democratie voor het eerst ook in Nederland wordt*
- *ingezet. De plannen worden nu uitgewerkt en in 2015 en 2016 zullen verschillende experimenten , onder andere voor het*
- *gebruik van interactieve democratie bij het opstellen van de begroting van het stadsdeel, worden uitgevoerd.*

Door partijpolitieke overwegingen worden beslissingen over complexe onderwerpen regelmatig uitgesteld, met de burger als de grote verliezer. De Piratenpartij wil daarom burgerfora instellen waar inwoners beslissingen nemen over controversiële onderwerpen die spelen in de provincie. Een burgerforum is een gelote groep burgers die in een gestructureerd proces een beslissing neemt over een bepaald vraagstuk. In dit proces worden ze goed geïnformeerd, doen ze zelf research en gaan ze in discussie voordat ze een beslissing nemen. Door lastige onderwerpen in de handen van een burgerforum te brengen kan een impasse worden doorbroken en de redelijkheid het winnen. Ervaringen in andere landen laten zien dat burgerfora vaak met inventieve en breed gedragen oplossingen komen voor problemen waar politieke partijen al jaren niet uitkomen.

De ruimte in Zuid-Holland is schaars en duur. Plannen voor de openbare ruimte, voor stedelijke en natuurgebieden, worden uit het zicht van de inwoners gemaakt door ambtenaren in samenspraak met lobbyisten van grote bedrijven. De inwoners worden uiteindelijk geconfronteerd met kant en klare plannen waarover ze niet zijn gekend. De Piratenpartij vindt dat dit anders moet. Het overleg tussen bestuur en bedrijven hoort openbaar te zijn. Wij willen dat tenminste de notulen beschikbaar worden gemaakt op internet. Hiermee is de transparantie gediend. Ook burgers horen in een vroeg stadium te worden betrokken bij het maken van ruimtelijke plannen.

De Piratenpartij wil;

–door online interactieve democratie in te voeren Zuid-Hollanders echte inspraak geven op de politieke agenda en oplossingen laten

aandragen voor problemen waar zij mee zitten;

–burgerfora instellen waarin een groep burgers zelf beslissingen neemt over controversiële onderwerpen.

1.2 Subsidiariteit

<https://piratenpartij.nl/subsidiariteit-pluriformiteit-zelfbeschikking-en-de-spreiding-van-macht/>

De Piratenpartij staat voor individuele vrijheid. Daarnaast staat de Piratenpartij achter het subsidiariteitsbeginsel, het uitgangspunt dat binnen de overheid zaken die op een lager bestuursniveau geregeld kunnen worden niet op een hoger niveau worden bepaald. Hierdoor is de betrokkenheid van burgers bij het beleid groter en is er minder concentratie van macht.

Voorop staat dat het provinciebestuur zich bezighoudt met regionale onderwerpen. De provincie treedt niet in gemeentelijk beleid. Op dit moment streeft de overheid naar steeds grotere gemeenten die eenzelfde beleid voeren. Dit leidt tot gevoelens van onmacht en frustratie bij burgers, die geen zeggenschap meer hebben over het beleid in hun eigen

leefomgeving. Het bestuur komt steeds verder af te staan van inwoners en groeit de kloof tussen burgers en politiek. Toepassing van het subsidiariteitsbeginsel kan aan deze trend een halt toeroepen en (het gevoel van) zelfbeschikkingmogelijkheden en vrijheid van de individuele burger vergroten. Door de lokale bevolking meer invloed te geven op het bestuur zullen deze verschillen ook in het beleid tot uiting kunnen komen. De Piratenpartij wil daarom dat de provincie niet langer het samenvoegen van dorpen en steden afdwingt maar juist lokale democratie ondersteunt. Zo krijgen inwoners weer direct invloed op het bestuur van hun leefomgeving.

In Zuid-Holland bestaan er duidelijke verschillen tussen stad en platteland en tussen steden onderling. Grotere bevolkingsconcentraties leveren altijd meer problemen op en leiden daardoor tot meer regels. Deze regels worden door de landelijk wonende bevolking als overdreven en ongewenst gezien. De Piratenpartij vindt dat deze bestaande pluriformiteit hoort ook tot uiting te komen in het bestuur. We staan voor zo veel mogelijk directe invloed van inwoners op hun leefomgeving. De provincie grijpt alleen in waar het regionaal belang het plaatselijk belang overstijgt.

De Piratenpartij wil:

– dat de provincie niet langer het samenvoegen van dorpen en steden afdwingt maar juist lokale democratie ondersteunt

1.3. Een open overheid

De Provinciale Staten vertegenwoordigt haar inwoners, het zou dan ook normaal moeten zijn dat die kunnen

controleren hoe de Staten hun werk doen. De commissie Operatie Schoon Schip heeft een kritisch rapport

geschreven over het provinciale bestuur en mogelijke belangenverstrengeling en ook de taxi-affaire laat zien hoe

belangrijk meer openheid in Zuid-Holland is. Transparantie zorgt voor een eerlijker en rechtvaardiger bestuur

waar corruptie, kiezersbedrog en wanbestuur worden afgestraft.

De uitgaven van de provincie moeten transparanter. Daarom pleit de Piratenpartij voor een open boekhouding,

met een toelichting van alle kostenoverschrijdingen. Niet alleen directe overheidsuitgaven, maar ook de uitgaven

aan uitbestedingen moeten voor iedereen eenvoudig toegankelijk en inzichtelijk zijn. Burgers hebben het recht

alles wat de overheid doet op te vragen en in te zien. Dit recht is geregeld in de WOB, maar in de praktijk

functioneert deze wet ingewikkeld, traag en moeizaam. Bovendien kost het beoordelen van WOB-verzoeken veel

manuren. Omdat gegevens van de overheid in de grond toebehoren aan burgers, en burgers op dit moment niet

bij deze informatie kunnen moet de provincie regelen dat alle overheidsdocumenten automatisch helder en

online te bekijken zijn.

De Piratenpartij wil:

– dat de provincie een online open boekhouding publiceert, inclusief uitbestedingen, met een toelichting van alle

kostenoverschrijdingen;

– een jaarlijkse integriteitsscreening van provinciebestuurders;

– dat de provincie alle niet-vertrouwelijke overheidsdocumenten helder online publiceert.

1.4 Privacy als basisrecht

De uitbreiding van onze burgerrechten en de bescherming van onze vrijheid is de belangrijkste drijfveer van de Piratenpartij. Ook de provincie dient terughoudend te zijn in het surveilleren van burgers en het registreren en bewaren van gegevens over personen. De openbare ruimte staat vol met camera's die het verkeer van personen en voertuigen controleren. In combinatie met gezichtsherkenning worden deze gegevens gecombineerd zonder de privacy te respecteren. Onderzoek heeft aangetoond dat de aanwezigheid van dergelijke systemen weinig effect heeft op de hoeveelheid criminaliteit en dat criminaliteit simpelweg verschuift naar andere plaatsen. Het registreren van bewegingen van reizigers, zowel op snelwegen als in het openbaar vervoer, moet stoppen. Iedereen heeft het recht om zich te verplaatsen zonder dat overheid of bedrijven dat registreren. Dit geldt ook voor diensten als Uber.

Privacy in het OV

De provincie besteedt het openbaar vervoer buiten Rotterdam en Den Haag aan door middel van concessies aan openbaarvervoerbedrijven. Nu worden alle bewegingen door in- en uitchechen met ov-chipkaart geregistreerd en centraal opgeslagen. Zelfs iemand die met een anonieme kaart reist, loopt het risico dat zijn persoonlijke gegevens aan zijn ov-chipkaart worden gekoppeld als hij gebruik maakt van een betaalautomaat. De Piratenpartij wil dat de provincie bij de verlening van concessies als eis stelt dat reizigersgegevens niet langer worden geregistreerd en bewaard.

Burgerrechten zoals privacy staan steeds meer onder druk. De Piratenpartij kiest voor een provincie die zich inzet voor het beschermen van burgerrechten en deze niet te koop zet. Hoe meer data er aan 'de cloud' wordt toevertrouwd, hoe beter deze beveiligd moet worden. Om inzicht te krijgen in de veiligheid van gegevens wil de Piratenpartij een algemene meldingsplicht voor datalekken invoeren. Hier gaat ook een preventieve werking van uit: bedrijven, overheden en instellingen zullen op deze manier meer zorg besteden aan het ontwerp en de beveiliging van hun systemen.

De Piratenpartij wil dat bij het verstrekken van subsidies streng wordt bekeken of een bedrijf de privacy van mensen goed beschermt. De provincie dient geen samenwerkingen aan te gaan met bedrijven die persoonsgegevens verkopen.

De Piratenpartij wil:

- een verbod op massasurveillance op de weg en in het openbaar vervoer
- vertrouwelijke gegevens veiliger opslaan en zorgvuldiger gebruiken;
- een meldingsplicht voor datalekken;
- dat de provincie bij de verlening van concessies als eis stelt dat reizigersgegevens niet langer worden geregistreerd en bewaard.
- een provincie die geen subsidies geeft aan privacy-schendende bedrijven;
- een provincie die geen samenwerkingen aangaat met bedrijven persoonsgegevens verkopen.

1.5 Een democratische lijst

Bij de gevestigde partijen bepaalt de partijtop de koers en zijn volksvertegenwoordigers niet

meer dan stemvee die zodra ze gekozen zijn hun geweten en idealen moeten laten gaan om kans te maken opnieuw verkozen te worden. Dit is ondemocratisch, niet meer van deze tijd en kán en móet anders. De Piratenpartij heeft vertrouwen in haar kandidaten en hun individuele kwaliteiten en expertise. Daarom hebben we een verkiezingsprogramma met daarin onze belangrijkste uitgangspunten bij het maken van beslissingen en de kernthema's waar we ons de komende jaren samen voor gaan inzetten. Onze kandidaten krijgen de vrijheid om vanuit deze uitgangspunten samen met hun achterban zelf standpunten in te nemen. Onze volksvertegenwoordigers krijgen de verantwoordelijkheid die ze volgens de grondwet hebben om “zonder last” hun geweten te volgen en de bevolking van Zuid-Holland te vertegenwoordigen, onze leden en kiezers krijgen de mogelijkheid te kiezen voor de kandidaat die het dichtst bij ze staat en zo directe invloed uit te oefenen op onze standpunten.

De Piratenpartij:

– geeft haar volksvertegenwoordigers de verantwoordelijkheid hun geweten te volgen en vanuit haar uitgangspunten zelf hun specifieke standpunten te bepalen.

2. Lokaal bestuur

De digitale revolutie en de ontwikkelingen die daaruit voortkomen maken de wereld tegelijkertijd steeds kleiner en groter. Op het internet kan je contact hebben met elke hoek van de wereld, maar doordat elke hoek digitaal zo dichtbij is hebben steeds meer mensen het gevoel geen controle te hebben over hun omgeving. De Piratenpartij zet zich in voor meer aandacht voor het lokale: het dorp, de stad, de buurt; daar waar je de meeste tijd doorbrengt. De kracht van de provincie is dat zij dicht bij de gemeenten staat en overzicht heeft van wat er in de verschillende gemeenten speelt. Door verschillende lokale initiatieven te verbinden kan de provincie een belangrijke rol spelen in lokaal bestuur.

2.1 Lokale initiatieven

Zuid-Holland gonst van de lokale initiatieven: stadsdorpen waarin mensen de zorg voor elkaar op zich nemen; financiële coöperaties – zoals broodfondsen – die los willen komen van de grootschalige, machtige financiële instellingen; cannabis social clubs waar mensen samen voor hun wietteelt zorgen en criminelen buitenspel zetten, wijkondernemingen die hun geld verdienen door iets te doen voor de leefomgeving van mensen in hun buurt. Groepen mensen die vanuit hun nabije omgeving een belangrijke bijdrage leveren aan een mooie provincie. Burgerinitiatieven zijn van grote waarde voor het bij elkaar brengen van bewoners, maatschappelijke organisaties en het midden- en kleinbedrijf. Een overheid die lokale initiatieven ondersteunt zou vanzelfsprekend moeten

zijn, maar is dat helaas nog niet.

De Piratenpartij wil Kafka-brigades inzetten om regels die lokale initiatieven in de weg zitten te schrappen. Ook moet de provincie zich niet beperken tot het handhaven van regels maar actief meedenken over nieuwe initiatieven. Er is een mentaliteitsverandering onder ambtenaren nodig waarbij niet langer alleen formeel wordt gekeken naar wat er mag maar informeel wordt meegedacht over wat er mogelijk is.

De Piratenpartij wil:

- Kafka-brigades instellen om regels die lokale initiatieven in de weg zitten te schrappen;
- dat de provincie niet langer alleen formeel handhaaft, maar actief meedenkt over nieuwe initiatieven.

2.2 Lokale politiek

Lokale partijen vertegenwoordigen een groot gedeelte van de kiezers in hun gemeenten en weten goed wat daar speelt, toch worden ze vaak niet gehoord in de Provinciale Staten terwijl gemeenteraadsleden van landelijke partijen hun provinciale partijgenoten wel weten te vinden. Het gevolg is dat een groot deel van de lokale kiezers geen invloed heeft op wat er in de Provinciale Staten wordt besloten over haar of zijn gemeente en er in de provincie een verkeerd beeld ontstaat van wat er lokaal speelt. De afgelopen vier jaar hebben de vier grote partijen – de VVD, de PvdA, D66 en het CDA – zelfs samen het provinciebestuur gevormd waardoor er nog minder ruimte was voor lokale geluiden. De Piratenpartij wil dat de provincie een communicatieplatform voor lokale partijen opricht zodat ook zij hun bijdrage kunnen leveren aan het provinciale debat over hun gemeente.

De Piratenpartij wil:

- een communicatieplatform opzetten om lokale partijen een stem te geven in de Provinciale Staten.

2.3 Een verbindende provincie

De Piratenpartij gelooft in een provincie die zich beperkt tot haar kerntaken en zet zich ervoor in dat beslissingen zo lokaal mogelijk worden genomen. Door een centraal punt van informatie te zijn, lokale ideeën met elkaar te verbinden en succesvolle en minder succesvolle ervaringen van gemeenten te delen kan de provincie lokaal bestuur versterken. Door op het gebied van infrastructuur, ruimtelijke ordening en natuur een regierol te vervullen kan de provincie gemeenten helpen samen tot afspraken te komen die de hele regio ten goede komen. De decentralisaties op het gebied van zorg, welzijn en participatie van het rijk naar de gemeente maken de regierol van de provincie nog belangrijker.

- *Decentralisatie van de zorg en privacy: een regierol voor de provincie*
- *De decentralisatie van de zorg wordt met haast en als bezuiniging doorgevoerd. Dit brengt grote risico's met zich mee voor*
- *de privacy van zorgbehoevenden. Veel gemeenten missen de kennis en ervaring om de gevoelige zorggegevens van haar*
- *inwoners veilig op te slaan. Op dit moment krijgen de gemeenten voornamelijk steun van de Vereniging van Nederlandse*
- *Gemeenten (VNG), die een aantal richtlijnen heeft opgesteld. De VNG is echter geen democratisch orgaan en kan niet*
- *goed controleren of gemeenten de rechten van haar burgers serieus nemen. De provincie zou deze rol van de VNG*
- *moeten overnemen en moeten opkomen voor de rechten van haar zorgbehoevende inwoners.*

De Piratenpartij;

- staat voor een provincie die lokaal bestuur versterkt;
- zet zich in voor een provincie die zich beperkt tot haar kerntaken: het zijn van een informatiepunt voor gemeenten, het verbinden van lokale ideeën, het delen van best practices van gemeenten en het spelen van een regierol in gemeenteeverschrijdende zaken;
- wil dat de provincie opkomt voor de privacy van haar inwoners, die met name onder druk staat door de decentralisatie in de zorg.

3. De economie van de toekomst

De Piratenpartij staat voor de economie van de toekomst. Een economie waarin klein en groot; globaal en lokaal, groei en groen, meer in balans zijn. Waar de mogelijkheden van de digitale revolutie benut worden, maar haar gevaren in goede banen geleid. De Piratenpartij zet in op zelfstandigen en kleine bedrijven, de broedplaats van creativiteit en innovatie.

3.1 Een toekomstgerichte visie

De afgelopen twintig jaar hebben laten zien hoe snel technologische ontwikkelingen de wereld kunnen vormen. De overheid heeft in deze ontwikkelingen echter steeds achter de feiten aan gelopen en door verouderde regelgeving en starre handhaving innovatie soms zelfs tegengehouden. De Piratenpartij zet zich in voor een overheid die open staat voor innovatie, nieuwe verdienmodellen en de mogelijkheden van het digitale tijdperk. Om innovatie en nieuwe ontwikkelingen de ruimte te geven heeft de provincie een nieuwe houding nodig. Ze moet toegeven de snelheid van nieuwe ontwikkelingen niet altijd te kunnen voorspellen en, zeker op digitaal gebied, vaker afgaan op de mening van experts.

- ***Zelfrijdende auto's; een voorbeeld van exponentiële groei***
- *Omdat technologische ontwikkelingen vaak eerder exponentieel dan lineair verlopen moet de provincie een doordacht lange termijnbeleid voeren waar soms wordt geïnvesteerd in zaken die op dat moment nog onvoorstelbaar lijken en soms juist een stap terug wordt gedaan omdat een investering op de lange termijn overbodig is. Een voorbeeld van de exponentiële groei van technologische ontwikkelingen zijn zelfrijdende auto's. Als je de ontwikkelingen vijf jaar geleden lineair zou hebben doorgetrokken zouden zelfrijdende auto's voorlopig niet in productie worden genomen, omdat ze echter exponentieel verlieden – de technologie dus steeds sneller vooruit is gegaan – staat het in gebruik nemen van zelfrijdende auto's voor de deur.*

Google heeft op dit moment een functionerend prototype geproduceerd. Omdat zelfrijdende auto's treintjes vormen gebruiken ze aanzienlijk minder brandstof en passen er 273% meer auto's op dezelfde hoeveelheid asfalt. De investeringen van de afgelopen jaren in extra snelwegen zijn dus een goed voorbeeld van korte termijnvisie waarbij geen rekening is gehouden met de mogelijkheid van exponentiële groei.

De Piratenpartij wil:

- dat de provincie toegeeft geen goed zicht te hebben op de snelheid van (digitale) ontwikkelingen en zich bij investeringen meer laat leiden door experts;
- een gezond financieel beleid van de provincie Zuid-Holland waar rekening wordt gehouden met de toekomstige generaties.

3.2 Vrijheid van informatie (en onderwijs)

Vrije software

De Piratenpartij ondersteunt software die door iedereen gebruikt, geanalyseerd, gewijzigd en verspreid kan worden. Vrije Open Source Software is van essentieel belang voor de controle van de eigen technische systemen door gebruikers. Het levert een belangrijke bijdrage aan de versterking van de autonomie en de privacy van alle gebruikers.

De Piratenpartij vindt dat de gegevens van burgers verwerkt, beheerd en beveiligd moeten worden met vrije software waar mogelijk. Gepatenteerde software mag alleen gebruikt worden zolang vrije software niet effectief kan worden gebruikt of gemaakt voor dat specifieke doel. Ook de provincie dient zich hieraan te houden en gebruik te maken van Open Source software met een vrije licentie.

Vrije software vermindert de administratieve kosten, bevordert de lokale technische ondersteuning en vergroot de mogelijkheid om kwaadaardige code te identificeren. Wij zullen de overgang naar vrije software in de publieke sector aansporen, zodat er niet langer een afhankelijkheid van specifieke leveranciers bestaat.

De Piratenpartij wil:

- Verplicht gebruik van vrije software in de publieke sector

3.3 Een duurzame economie

De door mensen veroorzaakte klimaatverandering en oprakende fossiele brandstoffen vragen om een nieuw energiebeleid. De Piratenpartij kiest voor duurzaamheid; de enige juiste langetermijnkeuze.

Alternatieve energie

Wanneer de overheid met publiek geld het energie opwekken met nieuwe energiebronnen wil stimuleren, is de beste strategie om ervoor te zorgen dat iedereen goedkoper de producten kan maken en innoveren. Op elk eindproduct subsidie geven komt enkel de patenthouder ten goede. Door het patent af te kopen worden publieke middelen veel beter gebruikt en hebben ze een blijvend en ook internationaal effect.(Landauer 2000)

Decentrale opwekking

Waar mogelijk moet het decentraal opwekken van energie gestimuleerd worden. De grootschalige energieopwekking, zoals die nu in zwang is, vinden wij ongewenst en (vanuit veiligheidsoverwegingen) te kwetsbaar. Grootschalige centrales moeten hun stroom verder transporteren met de nodige verliezen. Daarnaast dumpen deze centrales ongeveer evenveel

warmte in het milieu als we nodig hebben voor verwarming. Bij toepassing van kleine/warmte kracht centrales op plaatsen waar ook warmte vraag is, kan deze dumping achterwege blijven. Kleinschalige 'grids' kunnen meerdere huishoudens met elkaar verbinden om uitval van een individuele energieopwekker op te vangen en de belasting te stabiliseren. Deze netbalansregeling zorgt ervoor dat de spanning op het net stabiel blijft. Op deze manier is de afstand die stroom aflegt zo klein mogelijk, zijn de verliezen zo klein mogelijk en profiteert de regio optimaal van zijn eigen energie.

windmolens

Op dit moment dwingt de provincie Zuid-Holland verschillende gemeenten om windmolenparken aan te leggen. De Piratenpartij wijst dit af. Windmolens kunnen een prima energiebron zijn, maar dan voor en door de inwoners van een gemeente of regio. De provincie moet geen grootschalige centrales of windmolenparken opleggen aan burgers die hier geen baat bij hebben. De Infrastructuur is er niet op ingesteld om de pieken op te vangen die de centrales moeten leveren bij windstilte.

Wetenschappelijk is aangetoond dat aanpassing hiervan een gemiddeld huisgezin geld kost, <http://www.groenerekenkamer.nl/download/WindenergieInNederland-Def-08-06-2013-1.pdf> Decentraal levert geld op en het net krijgt met minder grote pieken te maken

Schone lucht

Jaarlijks sterven in Nederland 18.000 mensen doordat de minimale gezondheidsnormen van luchtkwaliteit niet worden behaald. De uitstoot van fijnstof neemt nog steeds toe, vooral door de zware industrie in het bolek gebied.

De Piratenpartij gaat zich inzetten voor een versnelling van de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame, hernieuwbare energie. Hierbij richten we ons onder meer op zonnepanelen en windwakkels op gedecentraliseerde schaal, aangezien in de toekomst de accutechnologie zo verbetert dat stroom opslaan efficiënter wordt en niet meer de beperkende factor is. De Piratenpartij wil dat de provincie samen met bedrijven, geïnteresseerde burgers en maatschappelijke organisaties een concreet plan uitwerkt voor de ondersteuning van innovatie en groei naar een duurzame economie.

- *Energie besparen met kunst, een voorbeeld van duurzame innovatie:*
- *De Piratenpartij is enthousiast over samenwerking tussen kunst, design en technologie. Door inzichten uit verschillende*
- *invalshoeken te combineren, ontstaan vaak interessante projecten. Denk bijvoorbeeld aan de duurzame en interactieve*
- *smart highways en fietspaden en voetpaden die zonne-energie opwekken en deze inzetten om paden te verlichten wanneer*
- *weggebruikers in de buurt zijn. Lichtgevende bomen kunnen werken zonder elektriciteit, maar louter op bioluminescentie.*
- *Hiermee kunnen we lantaarnpalen overbodig maken. Dit is niet alleen erg duurzaam, maar ook een genot voor het oog.*

In Zuid-Holland zijn er veel mogelijkheden voor duurzame energie die niet, of niet voldoende, worden benut.

De Piratenpartij wil duurzaam ondernemen stimuleren door regelgeving te vereenvoudigen en kennis te verspreiden.

De provincie biedt niet genoeg steun aan lokale initiatieven voor duurzame energie. Met de ontwikkeling en uitbreiding van duurzame energie valt veel te winnen op economisch (efficiency, terugverdienen investeringen, onafhankelijkheid van fossiele energie), sociaal (werkgelegenheid, lokale initiatieven) en ecologisch gebied (reductie CO2-emissies). De Piratenpartij wil het participatiefonds Duurzame Economie zo aanpassen dat kleine initiatieven beter financieel ondersteund worden en dit niet louter voor grootschalige windmolen parken wordt gebruikt. Daarnaast wil de Piratenpartij dat de provincie een startersfonds met een ondersteuningsregeling voor beginnende lokale energie-initiatieven opzet.

De Piratenpartij wil:

- samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties een concreet plan maken voor de ondersteuning van innovatie en groei naar een duurzame economie;
- duurzaam ondernemen stimuleren door regelgeving te vereenvoudigen en kennis te verspreiden;
- het participatiefonds Duurzame Energie zo aanpassen dat kleine initiatieven beter financieel ondersteund worden;
- een startersfonds met een ondersteuningsfonds opzetten voor beginnende lokale energie-initiatieven.

3.4 Een lokale economie

Kleine bedrijven hebben vaker verbondenheid met hun lokale omgeving, stellen minder snel hun eigen korte termijn belang boven dat van hun omgeving en zorgen vaker voor innoverende en creatieve oplossingen voor de problemen van deze tijd dan grote bedrijven. De Piratenpartij komt op voor kleine ondernemers, die de nieuwe banen van onze economie creëren. De provincie dient een klimaat creëren waarin ondernemers zich willen vestigen. De Piratenpartij wil ondernemerschap stimuleren flexibel om te gaan met vrijstelling van geldende regels voor ZZP'ers en het MKB.

De netwerkeconomie is booming. Online platformen, zoals thuisafgehaald en airbnb, maken het makkelijk om een kleine onderneming te beginnen of met je hobby een leuk extraatje te verdienen. Met slimme apps worden vraag en aanbod efficiënter bij elkaar gebracht, waardoor producten goedkoper kunnen worden aangeboden. Ook delen steeds meer mensen via online platforms met elkaar, bijvoorbeeld door via peerby gereedschap uit te lenen of door spullen die niet meer worden gebruikt weg te geven via gratisafgehaald.nl. De Piratenpartij wil nieuwe verdienmodellen de kans geven, beperkende regels verminderen en deelname aan de netwerkeconomie stimuleren en faciliteren.

- **Meer vrijheid en minder bureaucratie door een onvoorwaardelijk basisinkomen**
- *Door automatisering en robotisering in de economie komen steeds meer banen op de tocht te staan. Hoe robotisering*
- *uitpakt zal afhangen van hoe we hier als samenleving mee omgaan. Het onvoorwaardelijk basisinkomen vormt een*
- *mogelijke oplossing. Door deze versimpeling van ons sociale stelsel, wordt iedereen automatisch in de basisbehoeftes*
- *voorzien. Dit maakt privacy-inperkende controles overbodig en bespaart een hoop bureaucratie, wat zorgt voor een*
- *kleinere en efficiëntere overheid krijgt. Verschillende buitenlandse onderzoeken laten zien dat een basisinkomen ervoor*
- *zorgt dat mensen meer gaan werken aan dingen die ze zinvol en interessant vinden en dat geestelijke gezondheidsklachten*
- *afnemen. Een basisinkomen is dus niet alleen goed voor de economie, maar ook voor de volksgezondheid. Daarom wil de*
- *Piratenpartij dat de provincie een experiment met een basisinkomen faciliteert.*

De Piratenpartij wil:

- een microkrediet instellen voor ZZP'ers;
- flexibel omgaan met vrijstellingen van regels voor ZZP'ers en het MKB;
- de netwerkeconomie stimuleren door beperkende regels af te schaffen en deelname aan de netwerkeconomie waar mogelijk te faciliteren.

3.5 Toekomstgerichte valuta

De Piratenpartij gaat zich inzetten om meer Bitcoin betalingen te stimuleren, zodat het financiële systeem in Zuid-Holland niet alleen afhankelijk is van de euro. De overige voordelen van Bitcoin zijn dat de transactiekosten over het algemeen veel lager liggen in vergelijking met de transactiekosten bij het internationale/nationale betalingsverkeer. Verder zorgt deze innovatie ervoor dat er meer betaalmogelijkheden zijn en dit ook ten goede kan komen voor de export/import industrie in Zuid-Holland.

Door hulp bij implementatie en informatieverstrekking moet het gebruik makkelijker worden voor zowel burgers als bedrijven om Bitcoin te gebruiken in het betalingsverkeer.

De Piratenpartij wil:

- Meer Bitcoin betalingen stimuleren door middel van hulp bij implementatie en informatie verstrekking.